

TARTU ÜLIKOOL
FILOSOOFIATEADUSKOND
EESTI KEELE OSAKOND

Annika Oper
KEELEKASUTUS FACEBOOKIS
Bakalaureusetöö

Juhendaja professor Martin Ehala

TARTU 2013

SISUKORD

Sissejuhatus.....	3
1. Keele püsimine.....	4
2. Internetisuhtlus.....	7
2.1. Internetikeel.....	7
2.2. Olulisemad aspektid.....	7
2.3. Murekohad.....	10
3. Sotsiaalne võrgustik.....	11
3.1. Facebook.....	11
3.1.1. Varasemad uurimused.....	12
4. Keelekasutus Facebookis.....	17
4.1. Meetod.....	17
4.2. Nähtused.....	18
4.2.1. Sagedaimad nähtused.....	18
4.2.1.1. Lause lõpumärgi asendamine emotikoniga.....	18
4.2.1.2. Lausete alustamine väikese tähega.....	19
4.2.1.3. Lõpumärgita laused.....	19
4.2.2. Üldvead.....	19
4.2.3. Kirjavahemärgid.....	20
4.2.4. Lühendamine, suurtähed, väljajätud.....	21
4.2.5. Inglise-eesti koodivahetus.....	22
4.2.6. Ühe tähe kordamine.....	23
4.2.7. Muud nähtused.....	23
4.2.8. Soolised erinevused.....	24
Kokkuvõte.....	25
Kirjandus.....	26
Language use in Facebook.....	28

Sissejuhatus

Selles bakalaureusetöös käsitletakse keelekasutust veebipõhises suhtlusvõrgustikus Facebook. Töö eesmärgiks on vaadelda ja analüüsida keelekasutust internetis, täpsemalt Facebookis. Üritatakse leida vastus küsimusele, kas Facebookis kasutatavas eesti keeles ilmneb mingeid spetsiifilisi keelelisi eripärasid.

Eesti internetikeelt on põhjalikumalt uurinud Anni Oja, kes on kaitsnud selleteemalise bakalaureusetöö (2007) ning avaldanud internetikeele kohta käivaid artikleid. Triinu Laar on kaitsnud bakalaureusetöö teemal „Eesti Interneti-keele iseloomulikke jooni Delfi kommentaariumide põhjal“ (2007). Karin Soodla kaitses magistritöö teemal „Morfoloogilisi, morfosüntaktilisi ja sõnamoodustuslikke nähtusi eesti internetikeeles“ (2010).

Töö koosneb sissejuhatausest, neljast peatükist ja kokkuvõttest. Esimeses peatükis antakse ülevaade keele püsimisest. Teises peatükis tutvustatakse internetikeelt, selle olulisemaid aspekte ning murekohti ning seda tehakse tuginedes peamiselt Anni Oja töödele. Kolmas peatükk keskendub sotsiaalse võrgustiku ja Facebooki tutvustamisele. Samuti on kolmandas peatükis ülevaated varasematest uurimustest, mis on tehtud eesti internetikeelest ja veebipõhiste suhtlusvõrgustike keelekasutusest. Neljandas peatükis on töö praktiline osa, kus analüüsitakse keelekasutust Facebookis.

Käesolev uurimus pakub võimaluse teha järeldusi Facebookis kasutatava eesti keele kohta, kas ja mis võrreldes eesti kirjakeelega teisiti on. Töö võiks olla sissejuhatauseks laiemaks ja põhjalikumaks analüüsiks eesti keele kasutusest Facebookis.

1. Keele püsimine

Maailmas arvatakse olevat umbes 6000 keelt (Ehala, Niglas 2004). David Crystal (2000) järgi võib neist 21. sajandil hävida umbes 50%. Sellise ennustuse järgi võib kahtluse alla seada ka eesti keele püsimine. Selle analüüsiks tuleks kõigepealt täpsustada, mis on hääbumine ja kuidas see avaldub. Keele hääbumine (*language loss*) on üldmõiste, mis hõlmab erinevaid protsesse, mille tagajärjel keelekogukond kahaneb kuni lõpliku kadumiseni. Keele hääbumine võib toimuda füüsiliselt, kui kõnelejate arvukus järjest väheneb kõrge suremuse, madala sündimuse, väljarände või kõigi kolme teguri tagajärjel. Füüsilise hääbumisega kaasneb enamasti keelevahetus (*language shift*), mille all mõistetakse üleminekut teisele keelele põlvkondade vahel. Keelevahetus eeldab vaheastmena kakskeelset perioodi, kui keelekogukonnas on kõrvuti kasutusel vana ja uus (ema)keel. Kakskeelsuse perioodil, enne üleminekut uuele keelele, täheldatakse keele lagunemist (*language attrition*), st vana keele oskuse järkjärgulist halvenemist. Enamasti hõlmab see sõnavara ahenemist, struktuurilist lihtsustumist ja grammatilist kovergentsi uue keelega. Keele hääbumise vastand on keele püsimine (*languagemaintenance*, teadliku tegevusena *keelehoid*). Keelehoid tähendab mitmesugust tegevust, mis takistab keele hääbumist. (Ehala, Niglas 2004).

Keele elujõu väljendamiseks on kasutusel mõiste „etnolingvistiline vitaalsus“ (*ethnolinguistic vitality*). See näitab, millisel määral „mingi grupp näitab üles tendentsi käituda grupivahelistes suhetes eristuva ja aktiivse kollektiivse üksusena“ (Giles, Bourhis, Taylor 1977: 307). Etnolingvistilist vitaalsust mõjutavatest teguritest on tähtsamaid staatustegurid (majanduslik staatus, sotsiaalne staatus, ajalooline staatus ja keelestaatus), demograafilised tegurid (populatsiooni suurus ja selle jaotus territooriumil), institutsionaalse toetuse tegurid (kas ja millisel määral grupp on formaalselt ja mitteformaalselt esindatud meedias, hariduses, valitsusorganites, tööstuses, religioonis ja kultuurielus). Mis tahes keelekogukonna etnolingvistilist vitaalsust on võimalik hinnata nende tegurite põhjal nii, et saab määrata ta kuuluvuse

kõrge, keskmise või madala vitaalsusega rühma. (Ehala, Niglas 2004) Etnolingvistilisel vitaalsusel on kaks tahku: objektiivne ja subjektiivne. Objektiivne etnolingvistiline vitaalsus väljendab mainitud tegurite lõikes olemasolevaid eeldusi mingi keele püsimiseks ja arenguks. Mitte vähem oluline pole ka subjektiivne etnolingvistiline vitaalsus, mis väljendab kõnelejate arvamust oma keele (või ka mõne teise keele) arenguväljavaadete kohta. Mida optimistlikum on hoiak oma keele püsimise ja väärtuslikkuse suhtes, seda subjektiivsemalt vitaalsema keelega on tegu. (Ehala, Niglas 2004)

Rakendades objektiivse etnolingvistilise vitaalsuse skaalat eesti keelele, liigituks ta ilmselt kõrge vitaalsusega klassi, samamoodi nagu näiteks taani, norra või vene keel. Samas tuleb tunnistada, et üleilmastumisega seoses on väga oluliselt muutunud keskkond, milles keeled toimivad, ja seda ka võrreldes 1970. aastatega, mil mainitud skaala kasutusele võeti. (Ehala, Niglas 2004)

Muutunud on eeskätt sotsiaalsete võrgustike struktuur, milles tänapäeva inimesed toimivad (Milroy 2001), ning sageli ka väärtushinnangud. Tõenäoliselt ongi traditsiooniliste, suhteliselt suletud sotsiaalse struktuuriga keelekogukondade liikumine avatud ja mobiilse sotsiaalse korrastatusega struktuurile üks keelte hääbumise põhitegureid 21. sajandil. (Ehala, Niglas 2004)

Et Eestis on sotsiaalne võrgustik taasiseseisvumise järel oluliselt avatumaks muutunud, millega on kaasnenud ka prestiižikeskme nihkumine Eestist väljapoole, tuleks eesti keele elujõulisuse hindamisel kindlasti silmas pidada subjektiivseid tegureid, sest lähematel aastakümnetel kujunevad need keele püsimise tagajana tõenäoliselt olulisemaks kui objektiivsed tunnused (Ehala, Niglas 2004).

Kui vaadata lähemalt internetikeele mõju keele püsimisele, siis kardetakse, et internetikeel võib kaotada keelte mitmekesisust, kuna inglise keele globaalne levik on soodustatud olukorras (Crystal 2001: 1-2). Samuti on murekohaks viisakus ja õigekiri. Crystali (2001: 1-2) järgi ei järgita õigekirja norme ning lühikesed sõnumid, milles viisakusvormeleid ei kasutata, muudavad suhtluse ebaviisakamaks. Seetõttu võibki veebipõhist sotsiaalset võrgustikku Facebook kui üht kindlat keelekasutus kohta analüüsida.

Kõigest sellest hoolimata ei karda Crystal, et Internet keeli ohustaks. Tema arvates

rikastab internetikeel eksisteerivaid keeli, sest on arvamused, et kõik keeled arenevad arvutikeskkonnas. Samuti pole Crystal täheldanud mõne keelevariandi kadu internetikeele tõttu.

2. Internetisuhtlus

2.1. Internetikeel

Internetikeeleks võib pidada igasugust arvutisuhtluses kasutatavat keelt, mis erineb normeeritud kirjakeelest. Internetikeele ortograafilisteks eripäradeks võib pidada suurtähtede ja kirjavahemärkide ärajätmist, täpitähtede asemel numbrite kirjutamist, mitmesuguste sümbolite kasutamist ja häälduspärast kirjutusviisi.

Eesti internetikeeles esinevad ning seda normikirjakeelest eristavad morfoloogilised erijooned peegeldavad paljuski keeles laiemalt avalduvaid tendentse: emakeelekõnelejale nn probleemseid valdkondi, mis tulevad esile ka riigieksamikirjandites ning igapäevakeeles (Soodla, Karin 2010).

Karin Soodla (2010) järgi on internetikeele morfoloogiat iseloomustavate nähtuste hulgas suulisele kõnele omaseid muutetunnuseid: *nd*-partitsiip ja *-si* mitmuse osastava tunnuseks, näiteid nn mugava muutsetiku kohta, aga ka osastava käände markerimisega ning võrdevormide moodustamisega seotud probleeme. Internetikeele ühe silmapaistva joonena tuleb esile mitmesuguste ühendite kokkukirjutamine (Soodla 2010).

2.2. Olulisemad aspektid

Arvuti vahendusel toimuvat suhtlust saab liigitada mitmeti. Keeleuurija seisukohast on olulisemad omadused aeg ja vestluspartnerite arv ning suhe. Ajafaktorit arvestades jaguneb internetisuhtlus kaheks: sünkroonne ja asünkroonne infovahetus. (Oja, Anni 2006)

Sünkroonse suhtluse puhul on osalejad ühel ajal internetis, näevad teise teadet kohe pärast selle sisestamist ja reageerivad vahetult (nt MSN, Skype ja teised

otsesuhtlusvahendid (Oja, Anni 2010). Asünkroonse suhtluse puhul ei pea kõik suhtlejad samal ajal internetis viibima, üks osapool teeb oma info teistele kättesaadavaks, teadmata, millal seda vaadatakse (Oja 2006). Sellised rakendused on näiteks e-post, foorumid ja kommentaariumid. Sünkroonne ja asünkroonne suhtlus on keeleliselt hästi eristuvad: esimese puhul on oluline info edastamise kiirus, mistõttu pannakse rõhku lühidusele ja optimaalsusele. Teisel puhul on teksti loojal rohkem aega oma mõtet sõnastada ning ülesehitus on läbimõeldum. Üldiselt võivad sünkroonsus ja asünkroonsus ka ühe vestluse raames vahelduda: näiteks e-posti puhul võib kirja saaja samal ajal arvuti taga olla ning kohe vastata. (Oja 2006)

Optimaalsus väljendub internetikeeles mitmel moel: lühendatakse levinumaid sõnu ja käibefraase, suurtähti ning kirjavahemärke (osa)lausepiiri märkimiseks ei pruugita, välja jäetakse kõik, mida välja jätta saab. Kui kirjutades tekib näpuvigu, ei hakata neid enamasti parandama. Leidub ka internetikasutajaid, kes jälgivad rangelt kirjakeele tavasid, kuid valdavalt annab tooni ikka nooremate internetikodanike vaba keelekasutus. (Oja 2006)

Internetisuhtluses on esindatud nii monoloog, dialoog kui multiloog. Monoloogi puhul koostab teksti üks inimene, tagasiside saamine on pigem ebatüüpiline ja enamasti on publik anonüümne: siia alla käivad veebilehed ja ajaveebid. Dialoogilises vestluses on osapooli kaks ja suhtlusvõimalusi laialdaselt, alates e-postist ja lõpetades paarisuhtlusprogrammidega. Multiloogis osaleb rohkem inimesi, tüüpilised rakendused on näiteks jututoad, foorumid ja kommentaariumid. Mono- ja multiloogilise ajaveebi sissekande alla võib tekkida kommentaaridest multiloog. Ajaveebide puhul leidub ka keerukamat multiloogi, kus ühes ajaveebis kommenteeritakse mõnes teises ajaveebis leiduvat teksti. (Oja 2006)

Tuntavalt mõjutab suhtlust anonüümsuse määr. Eriti selgesti on seda näha internetikommentaaries. Inimese „nägu“ internetis kujunebki tihtipeale vaid selle põhjal, mida ja kuidas ta räägib. Tänapäeval on tavaline, et aktiivse internetikasutaja sõpruskonda kuulub hulga inimesi, keda ta pole iialgi näinud, ainuke kujutelm põhineb vaid virtuaalse sõbra jutust saadud teabel. (Oja 2006)

Anonüümsuse määr ja avalikkuse/privaaitsuse suhe mõjutavad seda, kui vabalt suhtleja end suheldes tunneb ja kui tugevalt on ta seotud oma päris-elu identiteediga. Avalikkuse

ja privaatsuse suhe määrab, kes suhtlust näevad: kas see jõuab ainult vestluspartnerini või on see avalikult veebis väljas, koos kõigi vahepealsete variantidega: suhtlus on nähtav sisselöginud kasutajatele, inimene saab ise määrata, kes suhtlust näevad jm. (Oja 2010)

Tehnilised võimalused on seotud suhtluses kasutatava tehnika (arvuti, mobiil jne), internetiühenduse kiiruse ja suhtluskeskkonnaga (Oja 2010). Arvuti töökiirus ja internetiühenduse kiirus võib mõjutada seda, kui kiiresti teade teise osapooleni jõuab – nii on võimalik olukord, kus vestluses tekivad n-ö augud, sest teise vastus ei jõua piisavalt kiiresti kohale ja kannatamatu vestluspartner liigub oma jutuga juba edasi (Oja 2010).

Suhtlejate rollid võivad tuleneda suhtluskeskkonnast enesest (nt mõnel kasutajal on teistest rohkem õigusi, võimalus modereerida või teisi välja visata) või olla määratud internetiväliselt, nt lapse suhtlus vanemaga. Suhtlejate üldine sotsiaalne taust ja suhtlusvõimekus mõjutavad suhtlust samamoodi nagu päris elus: millest, kuidas ja millise keelepädevusega üldse rääkida saab, teisisõnu: mis teemasid suhtleja valdab, kui hästi ta rääkida oskab (sõnavara, grammatika) ja kui julge ta suhtlemises on. (Oja 2010)

Internetisuhtluse saab jagada viieks üldiseks tüübiks:

- 1) üldmeedia (interneti kandunud ajakirjandus, interaktiivsed kommenteerimisvõimalusega uudistesaidid, *podcast*'id jt);
- 2) personaalmeedia (nn isiklik ajakirjandus: blogid ehk veebipäevikud; mikroblogimine: mobiili abil interneti postitavad lühiteated, nt Twitter; avalikud foto- ja videokogud);
- 3) otsesuhtlus (kahe või enama isiku vahel toimuv valdavalt sünkroonne vestlus: otsesuhtlusprogrammid MSN, Skype, Gtalk jt; virtuaalreaalsused ja mängumaailmad; jututoad; ka e-post);
- 4) grupisuhtlus (valdavalt asünkroonne ja otsesuhtlusest anonüümsem polüloog, nt foorumid, teemaportaalid, postiloendid, veebipõhised õpikeskkonnad, ettevõttesisene kommunikatsioon jt);
- 5) veebipõhised suhtlusvõrgustikud (nt Facebook, Orkut jt). (Anni Oja 2010: 18)

2.3. Murekohad

Internet koos kõigi oma uute võimaluste ja vabadusega toob kaasa ka uusi probleeme. Vabadusega kaasneb vastutus oma tegude eest. Interneti puhul jääb inimestele aga tihti mulje anonüümsusest: et internetti riputatud pilte viimase nädalavahetuse metsikust läbust vaatavad ainult klassikaaslased; et veebipäevikut loevad ainult neli sõpra ja seal võib vabalt kõigest kirjutada, sest keegi teine niikuinii seda ei vaata; et kiusatavast koolikaaslasest tehtud alandav video Youtube'is on virtuaalne nali, millele reaalselt karistust järgneda ei saa; et Delfis võib kommentaaridesse ükskõik mida kirjutada, sest keegi niikuinii teada ei saa, kes kirjutab. Tegelikult pole internetis pea midagi anonüümset: esiteks on avalikkus nähtamatu, sest kunagi ei tea, kelleni mingi info jõuda võib ja kes kõik seda loevad või vaatavad; teiseks ei ole internet juba tehniliselt anonüümne ja ehkki kasutaja seda ise ei näe, saab enamasti kindlaks teha, kes täpselt vastava video, kommentaari või konto taga on. (Oja 2010)

Keelekasutuse seisukohast on interneti murekohaks piiride hägustumine: tavaelus me teame, kus millist keelt kasutada sobib, teame, et kõneleme ühel moel ja kirjutame teisel moel, rääkimata olukorrast, kellega kõneleme või mida kirjutame. Internetis on palju aga seetõttu teisiti, et suulist suhtlust pannakse kirja ning seega on kirjutamise ja kõnelemise enda tähenduspiir nihkunud, kirjutamine ei esinda enam ainult reeglipõhist normeeritud keelevarianti. Kuigi internetis kipuvad eri keelekujud segunema, on siiski oluline meeles pidada, mis kuhu sobib: MSNis võib vabalt kirjutada „mis ted ä???", ent kirjandisse või formaalses olukorras kirjutatavasse kirja jäägu ikka pigem normikohane keel. (Oja 2010)

3. Sotsiaalne võrgustik

Lesley Milroy oma uurimusega „Language and social networks“ (1980) rakendas keeleteaduses sotsiaalse võrgustiku teooriat, et seletada keelemuutuste levimist. Ta uuris kolme töölisklassi naabruskondi Belfastis. Milroy uurimus näitas, et sotsiaalse grupi tugevad seosed võivad olla surveks kohanduda selle grupi keeleliste normidega. Milroy uurimus vaatles keelelist käitumist ja korreleerus selle keelelise käitumise vastaja sotsiaalse võrgustikuga, näidates, kuidas nende kolme Belfasti kõnekommuni liikmed peegeldasid isiklike suhete mustreid kogukonna sees.

Milroy analüüs arvestab sotsiaalset võrgustikku kahe dimensiooni kompositsioonina, tihedus ja mitmetisus, mis eksisteerib kontiinumis. Seega, indiviidi sotsiaalne võrgustik võib olla vähem või rohkem tihe ja mitmetine/ühetine. Tihedus on seoses indiviidi kontaktide struktuuriga. Mida rohkem liikmeid, kes üksteist tunnevad, on indiviidi sotsiaalses võrgustikus, seda tihedam on tema võrgustik. Mitmetisus viitab indiviidi sotsiaalse võrgustiku liikmete suhetele. Kui palju liikmeid on ühendatud indiviidiga rohkem kui üht tüüpi suhtega (näiteks kolleeg on ka naaber või sugulane), siis on selle indiviidi sotsiaalne võrgustik mitmetine. Seega on sotsiaalne võrgustik mitmetine võrgustik, mis seob omavahel inimesi otseselt või kaudselt ning mõjutab võrgustikus olevate liikmete omavahelist keelekasutust.

3.1. Facebook

Kui sotsiaalsed suhtlusvõrgustikud moodustuvad suguluse, töö, naabruskonna või sõpruse kaudu, siis veebipõhised suhtlusvõrgustikud moodustuvad inimeste vahel, kes käivad samades portaalides, kommentaariumides, jututubades jm.

Facebook on veebipõhine sotsiaalne võrgustik ja portaal. Facebook loodi 2004. aastal, Facebooki missiooniks on anda inimestele võimalus jagada ja teha maailm

avatumaks ja ühendatumaks. Inimesed kasutavad Facebooki, et olla sõprade ja perekonnaga ühenduses, et avastada, mis maailmas toimub ning jagada ja väljendada seda, mis on neile oluline. (Facebook 2013) 2013. aasta märtsi seisuga on Facebooki aktiivseid kasutajaid 1,11 miljardit (Facebook 2013).

Facebooki kasutajaks saab end lehel registreerides. Seejärel saab kasutaja luua endale personaalse profiili, lisada teisi kasutajaid sõpradeks, vahetada sõnumeid, sealhulgas ka automaatseid teateid, kui nad oma profiili uuendavad. Sõprade ja teiste kasutajatega saab Facebookis suhelda läbi privaatsete või avalike sõnumite ja spetsiaalse suhtlusprogrammi.

Kasutajad saavad luua piltidega profiile, kus on kirjas isiklikud huvid, kontaktinfo ja muu personaalne informatsioon. Peale selle saavad kasutajad luua ja liituda ühiste huvide gruppidega, loodud töökoha, kooli või muude karakterite põhjal ning kategoriseerida oma sõpru erinevatesse rühmadesse. Facebook laseb kasutajatel endil valida oma privaatsussättingud ja valida, kes näevad nende profiilide kindlaid osi. Kõik Facebooki kasutajad saavad kirjutada staatuseuuendusi. See tähendab seda, et Facebooki sisse logides on kasutaja esilehel kastike, kuhu ta saab oma mõtteid, mis ilmuvad kõigi tema sõprade uudisvoos, kirjutada.

3.1.1. Varasemad uurimused

Courtenay Honeycutt ja Daniel Cunliffe on uurinud oma töös „The Use of Welsh Language on Facebook“ uurinud kõmri keele kasutust Facebookis. Samalaadse uuringu tegi ka Kevin S. Carroll veidi varem Puerto Rico hispaania keele kasutusest MySpace.com portaalis. Eestis pole keelekasutust Facebookis väga uuritud, küll aga on Katrin Soodla kaitsnud magistritöö teemal „Morfoloogilisi, morfosüntaktilisi ja sõnamoodustuslikke nähtusi eesti internetikeeles“ (2010). Anni Oja on kaitsnud bakalaureusetöö teemal „Internetikeele analüüsikeskkonna loomine: keelekorpus portaali rate.ee baasil“ (2007), Triinu Laar kaitses bakalaureusetöö teemal „Eesti Interneti-keele iseloomulikke jooni Delfi foorumite ja kommentaariumide põhjal“ (2007).

Sotsiaalsed võrgustikud, nagu Facebook, on üha rohkemate inimeste igapäeva elu juurde kuuluv osa. Vaatamata puuduvatele kindlatele tõestusmaterjalile võib arvata, et sellised internetis olevad sotsiaalsed võrgustikud mängivad osa keele muutustes ja arengutes samamoodi nagu teevad seda võrgustikud reaalses maailmas. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Sotsiaalsete võrgustike seas domineerivad keeleliselt inglise ja teised enamuskeeled. Enamalt jaolt ei mõjuta emakeelse liidese puudumine keelekasutust otseselt, kuid võib viia võõrkeelsete terminite kasutamiseni. (Carroll, Kevin S. 2008)

Kevin S. Carroll oma uurimuses Puerto Rico hispaania keelest MySpace.com portaalis, analüüsis ühe osana oma tööst viiekümne portaali kasutaja profiili, kus ta vaatles, mis keelt inimesed oma profiilidel kasutavad. Profiilidel leiduvast materjalist uuriti lähemalt kasutajate personaalseid kirjeldusi, kasutaja tsitaate, huvialade välju, profiilil olevat laulu või videot ning kommentaaride rubriiki.

Carrolli uurimusest selgus, et puertoricolastest portaali MySpace.com kasutajad eelistavad suhelda oma sõpradega Puerto Rico hispaania keeles ja Puerto Rico internetikeeles. Seda tehes ignoreeritakse suurel määral normeeritud hispaania keele reegleid.

Honeycutt'i ja Cunliffe'i uurimus uuris, kui palju on normaliseeritud kõmri keele kasutust ühes sotsiaalses võrgustikus, Facebookis. Et mitte keskenduda puhtalt personaalsetele võrgustikele, tutvustas uurimus ka meetodit, mis hõlbustab sotsiaalse ruumi uurimist, spetsiifiliselt gruppe, kus kontakt võib olla loodud laiema ja nõrgema võrgustiku sees.

Grupid

Kõmrikeeelsete gruppide võrgustiku uurimiseks kasutati meetodit, mis vaatles „Seotud gruppide” informatsiooni. Algne valimik moodustati 150 grupist, kus kasutati kõmri keelt. See oli moodustatud 93 Facebooki profiilist, kuuest kõmri keeles blogijast, 31 eelnevalt identifitseeritud grupist ja 26 põhinesid otsingutest.

Kõik grupid said kahetähisega koodi, kus esimene tähis märkis keelekasutust grupi kirjelduses ja teine nähtavat sisu. Ainult esimesel lehel nähtav olnud sisu kodeeriti.

Kasutati ainult sisutähenduslikku teksti. 0 = kodeerimatu sisu; E = ainult inglise keel; W = ainult kõmri keel; B = kakskeelne. Grupid, kus sisus oli kasutatud kõmri keelt (koodiga -W või -B), loeti kõmrikeeelseks grupiks. Grupid, kus kõmri keelt kasutati ainult kirjelduses, ei loetud kõmrikeeleteks gruppideks. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Kokku saadi 236 kõmrikeeletset gruppi:

kaks gruppi koodiga E-W;

24 gruppi koodiga E-B;

76 gruppi koodiga W-W;

44 gruppi koodiga W-B;

20 gruppi koodiga B-W;

70 gruppi koodiga B-B.

Personaalsed profiilid

Uurimaks kõmri keele kasutust Facebookis personaalsetel profiilidel, moodustati profiilide valik võttes Wales'i võrgustikust esimese avaliku profiili igast 236. grupist kodeeritud kui „Welsh-language”. Selle meetodiga tulid kaheksal korral mõned profiilid mitu korda esimeseks, seega võeti valikusse järjekorralt teine avalik profiil.

Saadud valim koosnes 235 profiilist, kuna ühel grupil polnud avalikke profiile ja seetõttu ei sobinud valimisse. Kodeerimisel arvestati ainult esimest profiili lehte, mis seetõttu annab vahetu mulje keelekasutusest, mitte kogu keelekasutusest tervel profiilil. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Kasutusele võeti kaks erinevat kodeeringut: profiili omanike keelekasutus (staatus, personaalsed andmed) ja seinapostituste keelekasutus. Arvestati ainult sihilikku suhtlust; *FunWall* postitused, rämpspost, taotlused ja põgus keelekasutus arvati välja. Märkimisväärseks osutus ka fakt, et mitmel juhul *FunWall*'i ja sarnaste taotluste kasutamine, mis tüüpiliselt edendavad või sunnivad peale inglise keele kasutamist, aitasid kaasa inglise keele üleüldisele visuaalsele domineerimisele profiilil.

Kõikidele profiilidele anti kahetähisega koodid, kus esimene tähis märkis profiili omaniku keelekasutust ja teine teiste kasutajate keelekasutust. 0 = ei mingit kodeeritud sisu; E = ainult inglise keel; W = ainult kõmri keel; B = kakskeelne (võisid olla

ebavõrdses proportsioonis). Sugu ja sünniaasta märgiti ka üles, kus võimalik. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Eemaldati profiilid, kus ei olnud kasutatud kõmri keelt (kodeeritud 0-0, 0-E, E-0 ja E-E), valimisse jäid 137 profiili.

40 profiilil kood 0-W;

40 profiilil kood E-W, E-B;

43 profiilil kood W-E, W-W, W-B, W-0;

14 profiilil kood B-E, B-W, B-B, B-0.

Kasutatud proovivõtumeetod identifitseeris 236 gruppi, milles kõmri keel on igapäevaselt kasutusel. Ainsa keelena on kõmri keel kasutusel neist gruppidest 41,5%. Selgus, et Facebookis on sotsiaalsed ruumid, kus on suur valik erinevatel teemadel arutlusi kõmri keele keskkonnas, tavaliselt kakskeelses kõmri/inglise kontekstis. Üks selle sotsiaalse ruumi kogukonna keskseid muresid on kõmri keel ise. Seega sotsiaalsete võrgustike leheküljed tagavad võimalused mitte ainult kasutada kõmri keelt, vaid ka keelekasutust ja selle tulevikku arutada. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

235 personaalset profiili valiti neist gruppidest, kus kõmrit kasutati. Nendest 137 kajastas kõmri keelt kas profiili informatsioonis või seinapostitustes. Profiilidest, mis olid valitud ainult Wales'i gruppidest, 67,3% kasutas kõmri keelt, samas kui 25,5% ei kasutanud. Valitud kakskeelsetest gruppidest 55,1% profiilidest kasutas kõmri keelt, samas kui 28,3% ei kasutanud. Gruppides, kus kõmri keelt kasutatakse, on kõmri keele kasutajate osakaal poole suurem üldisest populatsioonist. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Andmetest selgus, et vähemalt 29% kõmri kõnelejatest ei kasuta kõmri keelt oma profiili informatsioonis. Kuigi see võib viidata, et need inimesed ei taju kõmri keele kasutamist Facebookis normina, puutuvad nad sellega Facebookis kokku ja võivad kasutada seda Facebooki teistes kontekstides. (Honeycutt, Cunliffe 2010)

Katrin Soodla käsitles oma magistritöös kolme eesti internetikeele valdkonda: asünkroonsete suhtluskeskkondade morfoloogiat, morfosüntaksit ja sõnamoodustust. Tema töös ilmnis, et nii eesti internetikeele morfoloogias kui ka morfosüntaksis tulevad esile kirjakeeleski olemasolevad muutuslikud tendentsid, mis on internetifoorumite ja –kommentaariumite vabama registri ja suhtlusolukorra tingimuses ulatuslikumad ja

süvenenumad. Soodla leidis ka, et internetikeele lühenenud vormidel ja tuletistel on palju ühiseid jooni argikeele- ja slängisõnadega, st mitmed internetikeeles ilmnunud lühenenud keelendid ja tuletised on tavalised ka argikeeles. Töö materjali põhjal ilmes, et verbimorfoloogiat hõlmavad muutused internetikeeles olid peamiselt kolme tüüpi: *nud*-partitsiibi vorme kasutatakse lühenenud kujul; leidub verbitüüpe, milles on märgata astmevahelduslikke muutusi ning täiendi positsioonis *nud*- ja *tud*-kesksõna ühildatakse järgneva põhisõnaga arvus (Soodla 2010). Internetikeele eripärase joonena avaldus töö tulemuste põhjal ka mitmesuguste ühendite kokkukirjutamine. Nende hulgas oli enim kaassõnaühendeid, mis kinnitab tendentsi kaassõnafraaside ümbertõlgendamisele omaette tähendusega liitmäärsõnadeks, kuid kokku kirjutatakse ka muid sageli koos esinevaid ühendeid, nt nimi- ja asesõna, nimi- ja omadussõna, omadussõna ja määrsõna, määrsõna ja määrsõna, mõningaid verbiühendeid ning hüüdsõna sisaldavaid ühendeid. See näitab, et sõnade liitmine koostisosade mõistelise kokkukuuluvuse osutamiseks on internetikeeleski levinud võte. (Soodla 2010)

4. Keelekasutus Facebookis

Facebooki, kui veebipõhise suhtlusvõrgustiku suhtlus võib olla nii asünkroonne kui ka sünkroonne. Kui sünkroonse suhtluse puhul on oluline, et kõik vestluspartnerid on üheaegselt samas keskkonnas ning näevad kogu teksti koheselt, siis asünkroonses suhtluses ei pea vestluspartnerid ühel ja samal ajal suhtluskeskkonnas viibima. Facebookis on võimalikud mõlemad suhtlustüübid.

Asünkroonseid vestlusi seob suulise suhtlusega asjaolu, et osalejad kohandavad oma keelt teiste kasutajate keelepruugiga. Kuigi vestlejal võib olla erinev taust ja harjumus kasutada erisugust keelt, arenevad nende postitused ajas nii, et jagavad teatud hetkel teiste kasutajatega ühiseid keelelisi jooni. Tihti ei kesta selline keeleline kohandamine pikalt. (Crystal 2001).

Facebooki kasutajate uudisvoos ilmuvaid teiste kasutajate staatuseuendusi saab võrrelda foorumite ja kommentaariumite postitustega, kuna need on enamasti lühikesed (on ka erandeid) ja tekitavad suulist suhtlust meenutava olukorra.

4.1. Meetod

Materjal koosneb töö autori Facebooki uudisvoole ilmunud postitustest, mida autori Facebooki sõbrad on oma staatuseuendustena kirjutanud. Analüüsitud materjal on kogutud 21.–29. märtsil 2012. aastal. Antud ajavahemikul kogunes kokku 224 postitust. 21. märtsil 2012. aastal oli autori Facebooki kontol sõpru 542.

Facebooki keelekasutuse nähtused on töös koondatud gruppidesse, mis on moodustatud lähtudes nende esinemissagedusest. Need keelendid on esiletoodud ja kirjeldatud, kuna erinevad mingil moel normitud kirjakeelest ning sarnanevad pigem igapäevakeelega. Igapäevakeel on vabade (informaalsete) suhtlusolukordade keel, mida eesti traditsioonis

on nimetatud kõnekeeleks ja argikeeleks (Kerge, Krista 2000). Kirjakeelena käsitletakse siinses töös kindla reeglistikuga keelekuju, mis on kasutusel ametlikes situatsioonides.

4.2. Nähtused

224 postitusest 34 (15,18%) olid võõrkeelsed. Nendest postitustest olid kolm postitust kirjutanud inimesed, kes valdavad seda keelt emakeelena. Ülejäänud 31 (91,18%) olid eesti rahvusest isikute kirjutatud. Täies mahus võõrkeelseid postitusi analüüsima ei hakatud, seega uuritavaid postitusi oli kokku 190. Analüüsitud postituste kirjutajate vanused jäid vahemikku 18–42. 224 postitusest 121 (54,02%) olid naisterahvaste kirjutatud ning 103 (45,98%) meesterahvaste kirjutatud.

4.2.1. Sagedaimad nähtused

Kõige sagedam nähtus oli lause lõpumärgi asendamine emotikoniga (emotikon on peamiselt kirjamärkidest koostatud piltmärk emotsioonide väljendamiseks e-posti sõnumites, jututubades jm (EKSS II)), mida esines 58 korda (30,52%) (vt näiteid 1–3). Sellele järgnes 48 korral (25,26%) lausete alustamine väikese tähega (vt näiteid 4–6). 17,37% ehk 33 korda esines nähtust, kus lausetel puudus lõpumärk (vt näiteid 7–8).

4.2.1.1. Lause lõpumärgi asendamine emotikoniga

Lausete lõpumärkide asemel emotikonide kasutamine oli kõige sagedam nähtus (58 korda, 30,52%). Emotikoniga antakse lugejatele edasi oma vahetuid emotsioone. Kuna emotikon koosneb enamasti kirjamärkidest, siis tundub, et lause lõpumärk asendatakse emotikoniga, kuna jääb mulje, et emotikonist kui märgist üksi piisab.

- 1) Meie tibu kõnnib :)

- 2) Väike Printsess 3 kuune :)
- 3) Nädal puhkust! Mõnuuus (Y) :)

4.2.1.2. Lausete alustamine väikese tähega

Lausete alustamist väikese tähega saab seletada internetikeele optimaalsusest lähtuvalt. Oluline on, et informatsioon saaks kiiresti edastatud ning korrektsusele ei pöörata kõige suuremat tähelepanu.

- 4) *jooks*en kodupargis, vastu jalutab Woody Allen koos pruudiga
- 5) *ma* olen alati saadaval tagaotsitav
- 6) *kui* midagi hakkab jube hästi minema siis alati on midagi, mis selle täielikult ära rikub.

4.2.1.3. Lõpumärgita laused

Laused, millel puudus lõpumärk, esines 33 korda (17,37%). Ka seda nähtust võib tõlgendada kui internetikeele optimaalsust, kus teksti täpsus pole esikohal.

- 7) mingi üks spämm suudab kaduda ja hetkega uus lollus asemel
- 8) Peataolek päikesetõusu ajal rongipeatuses
- 9) Nägin esimest korda kaelkirjakuid, mõtlesin nendega väheke tõtt vaadata

4.2.2. Üldvead

Üldvigade alla on koondatud postitused, kus on tehtud vigu, mida võib pidada kiirustamise, hooletuse või vahel ka teadmatuse põhjuseks (näiteks kokku-lahku

kirjutamine, ortograafia jms) (vt näiteid 10–13). Sellised nähtused on sünkroonses suhtluses tavapärased. Sellised eksimusi esines 47 korda (24,74 %).

- 10) päris maitsev esimese *korrakohta*:P
- 11) 30 minuti pärast olen taas *tallina* pinnalt lahkunud selleks korraks.
- 12) siin saab nüüd *hääletata* kasutu ühistranspordi poolt ja vastu
- 13) *väinud* sellest, et *koguaeg* on halb :S

4.2.3. Kirjavahemärgid

Analüüsitud materjalis tuli selgelt välja internetikeele optimaalsus, mille kohaselt jäetakse välja kõik, mis välja jätta annab. Eriti hästi kehtib see komade kasutamise puhul. Uuritud postitustes olid komad puudu 26 korral (13,68%) (vt näidet 14 ja 15). Mitmekordset hüüu- või küsimärki (vt näidet 16) oli kasutatud 17 korral (8,95%). Huvitav nähtus, mis on teisest küljest internetikeele optimaalsusega veidi vastuolus, oli kahe ja enama punktide kasutamine lausete lõpus ja/või vahel (vt näiteid 17, 18, 19 ja 20). Kahte punkti lausete vahel või lõpus kasutati kaheksal korral (4,21%), kolme punkti 26 korral (13,68%) ja nelja punkti viiel korral (2,63%). 20 korral (10,53%) oli kasutatud lisaks lause lõpumärgile ka emotikoni (vt näidet 21).

- 14) 10 aastat tagasi käisin ühel kontserdil kus soojendaja oli tundmatu bänd The Mars Volta
- 15) Võtab aega mis võtab aga ettevalmistused käivad ja eks paistab mis lood ma laulikusse kirja saan ning jagan neid samade kohustuste saajatega :D
- 16) Ma armastan väljakutseid!!! :D

- 17) Vasak peopesa sügeles...lisaks ajasin piraka koguse suhkrut maha...eks näis, mis saab:P
- 18) oh my... san marino eurolaul... lihtsalt... müstika...
- 19) Kõik juba teavad seda...aga ikkagi, mul on niiaiiiiiiii äge klass!
- 20) voilaaa.. veoauto koorem kartulit viidud.. auto metsa ära uputatud ja välja õngitsetud..
- 21) Kus kevad on? :(

4.2.4. Lühendamine, suurtähed, väljajätud

Internetikeeles kasutatakse rohkesti lühendeid ning lühenenud vorme, lisaks leidub seal sellele allkeelele eriomaseid tuletisi, millest suurem osa on nimisõnad, kuid on ka tegusõnu. (Soodla, Karin 2010). Lühendit on mõtet kasutada siis, kui see tõesti lühendab sõna. Lühendid on argised ega sobi pidulikku või tippametlikku teksti. (EKK 2007: 88)

16 korral (8,42%) oli kasutatud lühendamist (vt näidet 22 ja 23). Suurtähtkirja oli kasutatud üheksal korral (4,74%) (vt näidet 24). Tundus, et suurtähtkirjaga üritati oma emotsioone paremini edastada. Sama palju oli kasutatud esisuurt tähte millegi tähtsustamiseks (vt näidet 25).

Huvitav nähtus oli ka öeldise väljajätt (vt näide 26 ja 27), mida esines 24 korda (12,63%). Neljal korral (2,11%) oli öeldis asendatud sõnaga *siis* (vt näidet 28).

- 22) nii umbes 5. juunini elame jälle *rampsis!*
- 23) Keegi *muga* täna peole ka sõidab? :)

- 24) *APPI!* Kuidas saab Word 2007-ga tiitellehelt lk numbri ära?
- 25) Oooo, auväärt *Puhkus*, sind tervitan ma.
- 26) Ma lihtsalt kõige ägedam väike printsess!
- 27) Reedel Brüsselisse!
- 28) Homme *siis* uudiseid.

4.2.5. Inglise-eesti koodivahetus

Koodivahetusega on Eestis tegelenud Anna Vershick, kes on põhjalikult uurinud vene-eesti koodivahetust. Koodivahetust on mõistlik defineerida kui mitme keele kasutust ühe lausungi või vestluse piires – seega nii lause sees kui lausete vahel (Verschik, Anna 2004). Eesti keeles on kasutatud ka *ümberlülitamist*, mis järgib enam-vähem inglise metafoori (*code-switching*). Siiski kasutatakse sagedamini terminit *koodivahetus*. (Verschik 2004).

Inglise-eesti koodivahetust kasutati postitustes 13 korral (6,84%). Märkimisväärne on see, et koodivahetus toimus selliselt, et üks lause või osa lausest oli inglisekeelne, mitte ei kirjutatud inglise keeles häälduspäraselt (vt näiteid 29–33). Kasutati kindlaid väljendeid, mis on inglise keeles paremad või mille tõlge eesti keeles jääks kohmakas. Samuti esines ka tervete lausete eesti keelest inglise keelde tõlkimist. David Carrolli (2008) uurimuses Puerto Rico hispaania keelest MySpace.com portaalis ilmnes aga, et Puerto Rico hispaania keel laenab inglise keelest sõnu ning tekivad segasõnapaarid, näiteks *el shot; el turkey*. Samuti on Puerto Rico hispaania keele ja inglise keele vahel tekkinud pidev koodivahetus, kus varem olnud inglisekeelsed sõnad on üle võetud hispaania keelde ning neid hääldatakse vastavalt ja on saanud inglise-hispaania segakeel *spanGLISH*.

29) *That awkward moment*, kui publik ikka veel plaksutab, aga lavaauk on orkestrist juba tühjaks jooksnud.

30) Õega tegelastes õhtustamas! *Can you imagine* :)

31) Kallid sõbrad, suur suur aitäh õnnitlusste eest! Olge tublid ning nautige kevadet! *Dear friends, thank you all. Take care and enjoy the spring.*

32) Tallinna lennujaam...*next stop Bremen*

33) Keegi ei saanud aasta vanemaks...*cheers*:)

4.2.6. Ühe tähe kordamine

Postitustes leidunud nähtust, kus venitati pikalt ühte tähte, võib seostada kirjutaja emotsioonide väljendamisega. Ilmnes, et ühte tähte venitatakse just positiivsete emotsioonide korral. Kui sünkroonses suhtluses on oluline info edastamise kiirus, rõhutatakse lühidust ja optimaalsust, siis selle nähtuse puhul pole lühidus esmatähtis olnud. Ühe tähe venitamist oli kasutatud 15 (7,89%) korral (vt näiteid 34 ja 35).

34) Täna kojuuuuuuu :P

35) Skyplussi uudiste staaar – JEEE

4.2.7. Muud nähtused

Tundeid väljendavaid hüüdsõnu oli kasutatud kaheksal korral (4,81%) (vt näidet 36). Kahel korral (1,05%) oli postitatud tundmatuid tähekombinatsioone (vt näidet 37). Ü-täht oli neljal korral asendatud y-tähega (vt näidet 38). Ainult üks sõna, mis näitas inimese asukohta või kirjeldas tervislikku olekut, oli postitatud kolmel korral (1,58%) (vt näiteid 39 ja 40). *Ks*-täheühend oli asendatud *x*-tähega ühel korral (0,53%)

(vt näidet 41), @-märki oli kasutatud kahel korral (1,05%) (vt näidet 42). Näidetes 39–42 tuleb järjekordselt selgesti välja internetikeele optimaalsuse printsiip. Väga lühidalt on edastatud kogu informatsioon, täheühendid on asendatud häälduspäraselt ühe tähe või märgiga.

36) päh, külm Eesti..

37) see mi a seh?

38) Lastelood räägitud, nyid Tartusse vanainimeste juttu puhuma.

39) Trennis

40) Haige :(

41) ex näha ole kas tuleb ka välja :P

42) Kristiina@Tln

4.2.8. Soolised erinevused

Kolme sagedaimat nähtust analüüsi ka soolises kategoorias. Kõige sagedasem nähtus oli lause lõpumärgi asendamine emotikoniga, mida esines 58 korda. 34 korral (58,62%) ilmnes see naisterahvaste puhul ja 24 korral (41,38%) meesterahvaste puhul.

Teine nähtus, mida rohkelt esines, oli postituste alustamine väikese tähega, mida 48 korrast 32 korda (66,67%) tegid meessoost isikud ja 16 korral (33,33%) ilmnes see naiste postitustes.

Kolmas nähtus, mida soolises kategoorias analüüsi, oli lõpumärgita laused. Seda esines kokku 33 korda, millest 26 (78,79%) olid meesterahvaste postitustes.

Nende arvude põhjal võib teha järelduse, et naised on Facebooki keelekasutuses emotsionaalsemad, kuna neile meeldib rohkem lause lõpumärgi asemel emotikoni kasutada. Seevastu mehed juurutavad internetikeele optimaalsust ja sünkroonset suhtlust, kuna nende postitustes esineb rohkem lausete väikese tähega alustamist ning lõpumärgita lauseid.

Kokkuvõte

Bakalaureusetöös käsitleti keelekasutust Facebookis. Uuriti teatud ajaperioodil autori suhtlusvõrgustiku konto uudisvoos ilmunud teiste kasutajate staatuseuunduste keelekasutust. Töös uuritud materjali põhjal ilmnes, et Facebooki keelekasutuses ei ole tavapärasest internetikeelest erilisi erinevusi. Kõik keelelised nähtused olid seletatavad internetikeeles levivate tendentsidega.

Töö teoreetilises osas, mis koosnes kolmest peatükist, kirjeldati keele püsimisega seotud probleemistikku, internetisuhtlust ja selle olulisemaid aspekte ning murekohti ja anti ülevaade sotsiaalsetest võrgustikest ning Facebookist ja Facebookiga seonduvatest varasematest uurimustest.

Neljas peatükk sisaldas töö empiirilist osa, milleks oli Facebooki eesti keele kasutuse analüüs, tuginedes ühe suhtlusvõrgustiku kasutaja konto uudisvoole ilmunud postitustele.

Töö materjali analüüsi käigus ilmnes, et kõige sagedasem nähtus Facebooki keelekasutuses on lausete lõpumärkide asendamine emotikonidega. Samuti oli sage postituste alustamine väikese tähega ning palju oli ka juhtumeid, kus lausetel puudus lõpumärk. Kõige sagedamaid nähtuseid analüüsiti ka soolises kategoorias.

Internetikeelele omaselt leidis ka palju nähtuseid, mis on seotud optimaalsusega ehk oli lühendamisi, nii sõnade kui kirjavahemärkide osas. Lisaks oli materjali hulgas sage nähtus vigade teke, mida võib seostada informatsiooni edastamise kiiruse käigus tulenenud hooletusega. Eraldi rühmadena toodi töös välja ka inglise-eesti koodivahetus ning ühe tähe kordamine. Ka üksikud juhtumid olid koondatud omaette gruppi.

See bakalaureusetöö pakkus välja ühe võimaluse paljudest, kuidas uurida keelekasutust Facebookis. Töö tulemusi on võimalik kasutada edasistes põhjalikemates uurimustes kirjaliku internetikeelekasutuse kohta. Kuna internetikeel on aktuaalne teema, samuti Facebook, siis on teemal suur potentsiaal edasisteks uurimustöödeks.

Kirjandus

Carroll, Kevin S. 2008. Puerto Rican Language Use on MySpace.com. *Centro Journal*, vol. XX, nr. 001, 96-111.

Crystal, David 2000. *Language Death*. Cambridge –New York: Cambridge University Press.

Crystal, David 2001. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ehala, Martin, Katrin Niglas 2004. Eesti koolinoorte keelehoiakud. – *Akadeemia* 10, 2115–2143.

EKK = *Erelt, Mati, Tiiu Erelt, Kristiina Ross* 2007. *Eesti keele käsiraamat*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Facebook; newsroom.fb.com – 31. Märts 2013.

Giles, H., R. Y. Bourhis, D. M. Taylor 1977. Towards a theory language in ethnic group relations. – H. Giles (eds.). *Language, Ethnicity and Intergroup Relations*. London: Academic Press.

Honeycutt, Courtenay, Daniel Cunliffe 2010. The Use of Welsh Language on Facebook. *Information, Communication & Society*, 13: 2, 226–248.

Kerge, Krista 2000. Kirjakeel ja igapäevakeel. – *Eesti keele allkeeled*. Tartu Ülikooli eesti keele õppetooli toimetised 16. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 75–100.

Milroy, Lesley 1980. *Language and social networks*. Oxford: Blackwell.

Milroy, Leslie 2001. Bridging the micro-macro gap: Social change, social networks and bilingual repertoires. – J. Klatter-Folmer, P. Van Avermaet (eds.). *Theories on Maintenance and Loss of Minority Languages: Towards a More Integrated Explanatory Framework*. Münster: Waxmann, 39–64.

Oja, Anni 2006. Eesti keel internetis. – *Keel ja arvuti*. Tartu Ülikooli üldkeeleteaduse õppetooli toimetised 6. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 259–267.

Oja, Anni 2010. Sissevaateid internetisuhtlusesse. – *Oma Keel* 20, 11–18.

Soodla, Karin 2010. Morfoloogilisi, morfosüntaktilisi ja sõnamoodustuslikke nähtusi eesti internetikeeles. Magistriröö. Käsikiri Tartu Ülikooli raamatukogus.

Verschik, Anna 2004. Koodivahetus meil ja mujal. – Keel ja Kirjandus 1, 25–45.

Language use in Facebook

Summary

This thesis is about the use of language in Facebook. In a certain time period, the status updates on the wall of the authors social Network page, were analysed. The material that was researched in the work showed that the language use in Facebook is not particularly different from the usual internet language. Every language aspekt was describable with the specificities of internet language.

In the theoretical part of the work, that consisted of three chapters that described the maintenance of language, the internet communication and the most important aspects during it and the worrying parts of it. Also this part gave an overview about Facebook and the previous researches that relate to Facebook.

The forth chapter contained the empirical work, which was the analysis of Estonian language use in Facebook, based on the posts that appeared on one of the social networks users news feed.

During the analysis, the most frequent case that appeared were the replacing of the punctuation mark at the end of a post with an emoticon, the beginning of the posts with no capital letters and the cases where there were no punctuation mark at the end of the post. The most frequent cases were also analysed in a gender category.

As relevant to the internet language, there were cases that are connected to the optimality of the internet language, such as abbreviations of the words and punctuation marks. As well as there were cases where there were mistakes that can be related to the negligence derived from speed of spreading information. Also there were groups that were about the English-Estonian code-switching. In addition, the single cases that appeared were also gathered to one group.

This thesis showed one of the many possibilities of how to analyse the use of language in Facebook. The outcomes of the research can be used in the next studies about the use of internet language.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ Annika Oper _____
(*autori nimi*)

(sünnikuupäev: _____ 18.02.1989 _____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

_____ Keelekasutus Facebookis _____
_____,
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____ Martin Ehala _____
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
 3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus/Tallinnas/Narvas/Pärnus/Viljandis, __24.05.2013__ (*kuupäev*)